

OTM LARDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISHGA QARATILGAN BA'ZI KOMPETENTLI JIHATLAR

Aynaqulov Muxitdin Abduxamidovich

*iqtisod fanlari nomzodi, dotsent, Jizzax politexnika instituti "Muhandislik va
kompyuter grafikasi" kafedrası mudiri*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada hozirgi kunda oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va mazmunini ta'minlashda ko'proq nimalarga e'tiborni qaratish lozimligi bilan bir qatorda mavjud kamchiliklarni barataraf etish yo'llari xususida taklif va fikrlar berib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *uzluksiz ta'lim, pedagogik jarayon, ta'lim muassasasi, ta'lim sifati, normativ-xuquqiy hujjatlar, axborotlarni izlash, tahlil qilish, baholash, zaruriy axborotlar.*

Аннотация: *В данной статье приведены предложения и мнения о путях устранения имеющихся недостатков, а также о том, на что следует обратить больше внимания, чтобы обеспечить качество и содержание образования в высших учебных заведениях.*

Ключевые слова: *непрерывное образование, педагогический процесс, образовательное учреждение, качество образования, нормативно-правовые документы, поиск информации, анализ, оценка, необходимая информация.*

Annotation: *In this article, suggestions and opinions are given about ways to eliminate existing shortcomings, as well as what should be paid more attention to in order to ensure the quality and content of education in higher education institutions.*

Keywords: *continuous education, pedagogical process, educational institution, quality of education, regulatory and legal documents, information search, analysis, assessment, necessary information.*

Uzluksiz ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar, ta'lim jarayoni sub'ektlari faoliyatini takomillashtirish, ularga zaruriy va yetarli shart-sharoitlarni yaratib berish asosida ta'lim tizimini rivojlantirishga yo'naltirilgan davlat dasturlari, hukumat qarorlari, Oliy ta'lim muassasalarida mavjud muammolarining yechimini topish, ta'lim tizimini boshqarishning an'anaviy shakl va uslublaridan voz kechib, rahbarlarning boshqaruv faoliyatini

demokratik tamoyillar va innovasion yondashuvlar asosida shakllantirishni taqozo etmoqda.

OTM rahbar xodimlarining ta'lim muassasida pedagogik jarayonlarni ilmiy asosda tashkil etish va uni boshqarish hamda jamoada qulay ta'limiy muhitni shakllantirishi uchun ta'lim tizimini boshqarishning turli xil zamonaviy usullarini bilishi va ularga asoslanishi, rivojlantiruvchi g'oyalar yo'nalishini aniqlay olishi, ilg'or tajribalarni va fan-texnika yutuqlarini muntazam o'rganib borishi, ularni o'z faoliyatida tatbiq etishi, boshqaruv jarayonida innovasion faoliyatni tashkil eta olishi zarur hisoblanadi.

Tadqiqotlarda keltirilishicha, ta'lim muassasasi faoliyatini tashkil etish, boshqarish va ta'lim sifatini baholash jarayonida rahbarlar tomonidan o'ziga xos ahamiyat kasb etuvchi quyidagi vazifalar bajarilishi zarur: faoliyatni oldindan rejalashtirish, amalga oshirish yo'l-yo'riqlarini tanlash, qaror qabul qilish; vazifalarning mazmun va mohiyatiga ko'ra mutaxassislarni tanlash va bajariladigan vazifalarni taqsimlash; ta'lim-tarbiya jarayonini ilmiy asosda tashkil etish, pedagog xodimlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish ishlarini tashkil etish; moddiy-texnik va zamonaviy ilmiy-metodik mahsulotlar bilan ta'minlash; ta'lim muassasasi ijtimoiy munosabatlarining uzluksiz aloqasini ta'minlash; ilg'or pedagogik tajribalar va zamonaviy axborotlar texnologiyalaridan foydalanilishini ta'minlash; DTS talablarini amaliyotda qo'llash va uning monitoringini olib borishni tashkil etish; ta'lim muassasasining rivojlanish moyilligi va dinamikasini aniqlash uchun pedagog xodimlar va talabalar o'rtasida anketa so'rovlari va suhbat o'tkazish asosida ahborotlar to'plash va tahlil qilish; ta'lim muassasasi faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirish yo'nalishida belgilangan vazifalarni qayta ko'rib chiqish, yangilash, lavozimlar bo'yicha davlat talablari asosida kadrlar tanlash va joy-joyiga qo'yish; pedagog xodimlar rahbar tomonidan aniq axboriy ma'lumotga ega bo'lgan holda kompetentli, o'ziga munosib faoliyatga yo'naltirilishi lozim, bo'ysunuvidagi xodimlarning innovasion faoliyat natijalariga qiziqishini shakllantirish va rag'batlantirish asosida innovasion faoliyatni tashkil etish; qabul qilingan qaror va buyruqlarning bajarilishini nazorat qilish [1]. Shuningdek, oliy

ta'lim muassasalari rahbar kadrlari quyidagi yo'nalishlarda kompetentlikka ega bo'lishi lozim.

Huquqiy kompetentlik – ta'limning normativ-xuquqiy hujjatlarini, qonunchilik normalarini bilish hamda boshqaruv faoliyatida samarali foydalana olish, lokal normativ-xuquqiy hujjatlarni ishlab chiqish, qonunchilik normalari doirasida qarorlar qabul qilish.

Boshqaruv kompetentligi – boshqaruv faoliyatidagi real vaziyatlarda uchraydigan boshqaruv muammo va vazifalarning samarali yechimini ta'minlaydigan metodik usullar, zamonaviy boshqaruv texnologiyalari, pedagogik-psixologik diagnostika (so'rov, individual va guruhli intervyu) texnologiyalari, samarali boshqaruv muloqotini tashkil eta bilish va doimiy takomillashtirib borish, jamoada sog'lom psixologik muhitni yaratish, boshqaruv vaziyatlariga mos holda samarali uslublarni qo'llay olish, muzokaralar olib borishning pedagogik-psixologik jihatlaridan foydalana olish, vaqt menejmenti, kichik guruhlar va liderlar bilan munosabatni shakllantirish, boshqaruvda nazoratni takomillashtirish.

Axborot kompetentligi – rahbarning zamonaviy axborot-kommunikasiya texnologiyalari vositasida shaxsiy va boshqaruv faoliyati bilan bog'lik ma'lumot, axborotlarni izlash, tahlil qilish, baholash va zaruriy axborotlarni sohaga yo'naltirish, mustaqil ijodiy ishlarni tashkil etish, boshqaruv faoliyatini doimiy rivojlantirishdir.

Kommunikativ kompetentlik – ta'limni boshqarish jarayonida samarali muloqotni ta'minlash, turli xil kichik guruhlarning o'ziga xosligidan kelib chiqib, ularni boshqarish, gorizontal va vertikal kommunikasiya yo'nalishlarida samarali boshqaruv muloqotini tashkil etish, xorijiy xamkorlar bilan muloqotning etiketlarini saqlash, tolerantlik, muomalada yuksak nutq madaniyatiga ega bo'lish, jamoada ijobiy rahbar imidjini shakllantirish, yozma fikrlarni muloqot jarayonida yetkaza olish, og'zaki fikrlarni yozma to'g'ri bayon qilish, jamoa oldida chiqish qilish odobini o'zlashtirish, samarali muzokaralar olib borish [2].

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Aynakulov M.A., Siddiqov M.Yu. Kompetentli yondashuv doirasida ta'lim sifatini baholash / Ommabop qo'llanma. – Jizzax: “Toshkent tezkor bosmaxonasi MChJ” – 2018. – 92 b.

2. Aynakulov M.A. Problems, prestiges of animation process and technique // Uz ACADEMIYA. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL.ISSN (E)-2181-1334.VOL 1, ISSUE 2, AUGUST 2020. Jild-2.